

Leren door engagement (A005957)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2024-2025

A (Jaar) Nederlands Gent

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Buelens, Gert LW07 Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Duits, Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Duits, Russisch)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Duits, Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Duits, Turks)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Engels, Duits)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Engels, Frans)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Engels, Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Engels, Russisch)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Engels, Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Engels, Turks)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Frans, Duits)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Frans, Italiaans)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Frans, Russisch)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Frans, Spaans)	5	A
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Frans, Turks)	5	A
Bachelor of Arts in de Afrikaanse talen en culturen	5	A
Bachelor of Arts in de Oost-Europese talen en culturen	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Geesteswetenschappen/humanities; maatschappelijk engagement; multiperspectivisme; participatie; vrijwilligerswerk

Situering

Dit opleidingsonderdeel is gericht op studenten die al een belangrijk deel van hun opleiding hebben afgewerkt en in hun vrije ruimte extra aandacht willen besteden aan de maatschappelijke competenties van hun opleiding. In dit

opleidingsonderdeel krijgen de studenten de kans om die aan te scherpen en te verdiepen in de context van een vrijwilligersorganisatie. Samenwerken met (andere) vrijwilligers brengt een heel eigen dynamiek met zich mee. Studenten die al als vrijwilliger actief zijn, kunnen via dit vak een specifiek project in die vrijwilligersorganisatie dat aansluit bij hun opleidingsdoelstellingen in de praktijk omzetten. Studenten die nog niet als vrijwilliger actief zijn, maar graag actief zouden willen worden, worden in contact gebracht met partnerorganisaties waar ze de vaardigheden die ze in hun opleiding aan het verwerven zijn, kunnen inzetten.

Inhoud

In inleidende hoorcolleges bouwen we het theoretische fundament voor het vrijwilligerswerk. We brengen academische kennis en inzichten aan om een kritische blik en goed doordacht reflectiekader te ontwikkelen voor maatschappelijk engagement. We gaan samen door relevante literatuur en theoretische concepten, en moedigen je aan om actuele ideeën rond vrijwilligerswerk kritisch te onderzoeken. De theoretische lessen behandelen verschillende onderwerpen, zoals denken en handelen in gemeenschappen en voor een belangeloos doel (incl. de rechtspositie van een vrijwilliger), ethiek, samenwerking, projectmanagement/zin voor initiatief, duurzaamheid, feedback en reflectie op basis van wetenschappelijke principes. We dagen je uit om grondig na te denken over hoe je academische studies van invloed kunnen zijn op de bredere samenleving.

Na deze theoretische lessen stappen we over naar de praktijk. Gedurende tien weken neem je gemiddeld vier uur per week actief deel aan een gemeenschapsproject dat docenten voorstellen of dat je zelf voorstelt (enkel na goedkeuring door de docent). Dit project sluit aan bij de expertise van onze faculteit en wordt bepaald in overleg met de organisaties waarmee de UGent samenwerkt, voornamelijk non-profitorganisaties die vrijwilligers nodig hebben. De verantwoordelijk lesgever kan ervoor opteren dat alle projecten bij een specifiek maatschappelijk thema aansluiten; dat wordt dan tijdig gecommuniceerd. Het vrijwilligerswerk vindt buiten de vertrouwde context van de opleiding plaats en kan, onder bepaalde voorwaarden voor begeleiding, zelfs in het buitenland worden uitgevoerd. Tijdens deze praktijkervaring zet je de opgedane theoretische kennis om in concrete acties, pas je die toe op echte situaties en begrijp je de behoeften en uitdagingen van lokale gemeenschappen. Je leert niet alleen praktische vaardigheden, maar je leert ook waardevolle inzichten delen met de organisaties waar je werkt.

Reflectie is een belangrijk onderdeel van dit vak en komt onder meer aan bod in de werkcolleges die tijdens en na je praktijkervaring ingepland worden. Ze helpen je persoonlijke groei, uitdagingen en successen te bespreken en kritisch te evalueren hoe je academische kennis hebt toegepast in vrijwilligerswerk. Groepsdiscussies en peer-feedback zijn ook ingebouwd om samen met een begeleider dieper in te gaan op je ervaringen. Dit proces versterkt niet alleen je begrip, maar bevordert jullie persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Begincompetenties

De vereiste kennisgebieden kunnen variëren afhankelijk van de focus en doelstellingen van het veldwerk dat wordt opgenomen. Flexibiliteit en de bereidheid van studenten om hun discipline-specifieke vakkennis toe te passen in de praktijk zijn hierbij van cruciaal belang.

Er wordt verwacht dat studenten gemotiveerd zijn om actief deel te nemen aan maatschappelijke initiatieven, in staat zijn zichzelf te sturen en kritisch naar hun eigen handelen te kijken.

Het is van belang dat studenten een open, tolerante houding hebben ten aanzien van diversiteit en multiperspectivisme en een attitude kunnen aannemen die onder meer betrouwbaarheid, integriteit en respect voor ethische normen omvat. Studenten moeten over goede communicatieve vaardigheden, empathie en sociale intelligentie beschikken en in staat zijn om effectief samen te werken met anderen in de context van een vrijwilligersorganisatie.

Eindcompetenties

1 Een dieper begrip verwerven van het belang van vrijwilligerswerk voor de ontwikkeling van de eigen (intellectuele) persoonlijkheid, voor de ontwikkeling van anderen (vrijwilligers, professionals die met vrijwilligers werken, personen die behoren tot de doelgroep van het vrijwilligerswerk) en voor de opbouw van

- een zorgzame samenleving;
- 2 Gevorderd inzicht verwerven in de noden van de specifieke organisatiecontext waarin het maatschappelijk engagement wordt opgenomen;
  - 3 In staat zijn om in samenwerking met anderen (en met name: vrijwillige medewerkers) een project tot een goed einde te brengen waarin de specifieke en maatschappelijke competenties van je opleiding een belangrijke rol spelen; de hiertoe noodzakelijke creativiteit, flexibiliteit, verantwoordelijkheidszin, taal- en cultuurgevoeligheid aan de dag kunnen leggen;
  - 4 De ethische en normatieve aspecten van engagementsgericht onderwijs begrijpen, toepassen en de betekenis en het belang ervan kunnen overbrengen op een niet-academisch publiek;
  - 5 Schriftelijk en mondeling kunnen rapporteren over de eigen ervaringen met het omzetten van opleidingscompetenties naar een duurzame praktijk in een vrijwilligerscontext, zowel tijdens de werkveldperiode als erna;
  - 6 Op basis van de eigen ervaring kritisch reflecteren over de waarde en doeltreffendheid van het opgenomen maatschappelijk engagement en het persoonlijk functioneren hierbij;
  - 7 Begrijpen welke specifieke ervaringen als vrijwilliger voldoening geven en waarom deze tot meer maatschappelijke betrokkenheid inspireren.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, Werkcollege, Excursie, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Dit opleidingsonderdeel is een jaarvak waarin we verschillende didactische werkvormen integreren, waaronder hoorcolleges, werkcolleges, groepswerk, zelfstandig werk en excursies. Via deze aanpak benadrukken we zowel theorie, praktijk als reflectie bij het opnemen van vrijwilligerswerk. Gespreid over de eerste zes weken van het eerste semester heb je drie hoorcolleges. Ze geven actuele theoretische informatie en perspectieven over het analyseren en begrijpen van vrijwilligerswerk, met speciale aandacht voor onderwerpen als verandering, planning, projectmanagement en ethisch handelen. Daarnaast leer je methoden en instrumenten kennen voor het plannen en uitvoeren van gemeenschapsprojecten. Ook krijg je een raamwerk voor reflectie aangereikt, waarmee je kritisch naar je eigen rol en je impact in vrijwilligersinitiatieven kunt kijken. Tussen de herfst- en de paasvakantie ben je gedurende 10 weken elke week 4 uur betrokken bij een vrijwilligersorganisatie, waar je een project uitvoert dat aansluit bij de maatschappelijk eindcompetenties van je opleiding. Hiermee versterk je de ontwikkeling van vaardigheden zoals teamwork, communicatie en probleemoplossing, terwijl je een waardevolle bijdrage levert aan de organisatie waarmee je samenwerkt. Om ervoor te zorgen dat dit groeiproces gestructureerd verloopt, zijn er vier werkcolleges die gericht zijn op reflectie. Voorafgaand aan het vrijwilligerswerk organiseert een begeleider een werkcollege om je bewust te maken van je persoonlijke doelen en verwachtingen voor het komende veldwerk. Tijdens het vrijwilligerswerk zijn er twee werkcolleges waarin we de voortgang bespreken, uitdagingen identificeren en ervaringen en behaalde doelen delen. Na het vrijwilligerswerk is er een werkcollege waarin we samen de behaalde resultaten kritisch evalueren en de veldwerkervaring in een bredere context plaatsen. Deze aanpak helpt je om een holistisch begrip te ontwikkelen van de relevantie van je prestaties.

Studiemateriaal

Type: Reader

Naam: Teksten en instrumenten

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal: Andere

Beschikbaar op Ufora : Ja

Bijkomende info: Meer dan één taal

Referenties

Centers for Disease Control and Prevention (2011). *Principles of Community Engagement, 2nd Edition*. NIH Publication N. 11-7782

Thompson, S., & Thompson, N. (2023). *The Critically Reflective Practitioner*. Bloomsbury.

University of Kansas Center for Community Health and Development (z.d.). *Community Toolbox*. <https://ctb.ku.edu/en/about>

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Begeleiding door de lesgever en/of tutoren bij de opstart en tijdens de interviews
- Feedback op de portfolio
- Individuele tussentijdse feedback na afspraak.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Professioneel handelen, Mondelinge evaluatie, Participatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Professioneel handelen, Mondelinge evaluatie, Participatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Peer en/of self assessment, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

- Gedragsevaluatie op de werkvloer. Aan de hand van een transparante rubric evalueert een begeleider van de universiteit, in overleg met de begeleider in de vrijwilligerscontext, de competenties van de student op een aantal criteria. Deze omvatten de kwaliteit van het werk in relatie tot de academische doelstellingen en de attitudes van de student tijdens het veldwerk.

- Participatie. De (pro-)actieve deelname van de student aan de dagelijkse activiteiten van de organisatie wordt beoordeeld. Daarnaast wordt de participatie bij de werkcolleges geëvalueerd, waarbij de focus ligt op het delen van en reflecteren over ervaringen, de actieve bijdrage aan groepsdiscussies en het bieden van constructieve feedback aan medestudenten. Een gedeelte van de evaluatie gebeurt door peers.

- Portfolio/werkstuk. De persoonlijke en professionele groei tijdens het veldwerk wordt geëvalueerd via een portfolio. Het portfolio omvat een reeks persoonlijke reflecties waarin de student op een onderzoekende houding ingaat op de specifieke leerdoelen van het vak en op de manier waarop deze in de praktijk aan bod komen. De student is in staat om deze persoonlijke reflecties mondeling toe te lichten en op vragen erover te antwoorden. Bij de beoordeling wordt gekeken naar de diepgang van de reflecties, de helderheid van presentatie en de verbinding met de theoretische aspecten van het vak. Ook hier kan een gedeelte van de evaluatie gebeuren d.m.v. peer en/of self assessment.

Eindscoreberekening

50% van de score is een gedragsevaluatie op de werkvloer, bepaald in nauw overleg met de begeleider in de vrijwilligerscontext.

50% van de score is een evaluatie van de participatie in de inleidende hoorcolleges, van de actieve deelname aan de werkcolleges, van het in te dienen en mondeling toe te lichten reflectief portfolio over de vrijwilligerservaring.

Tijdens de mondelinge toelichting van het portfolio toont de student aan dat hij/zij de volle inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het werkstuk opneemt. Als dat uit de toelichting niet of onvoldoende blijkt, krijgt de student een onvoldoende voor het tweede evaluatieonderdeel. Een voldoende voor het gehele opleidingsonderdeel is enkel mogelijk als een voldoende wordt behaald op beide evaluatieonderdelen. Indien dit niet geval is of indien de student niet alle opdrachten uitvoert, krijgt de student als evaluatie het hoogste niet-delibereerbare

cijfer (7/20).

Faciliteiten voor werkstudenten

Niet van toepassing.

Cruciaal voor dit opleidingsonderdeel is de ervaringsgerichte werkvorm; het veldwerk en de deelname aan de reflectie-activiteiten zijn hierbij onmisbaar.